

זמני השבת בפינסק:

הדלקת נרות: 19:35

מנחה ע"ש: 19:45

שחרית: 9:15

מנחה: 18:15

יציאת השבת: 20:54

בס"ד, ט' ניסן ה'תשס"ט, ערש"ק פרשת צו, שבת הגדול - גיליון מס' 30

השבת בפינסק

יוצא לאור ע"י תלמידי ישיבת "פאר ישראל" פינסק, ברוס

חדש בפינסק

"ט ניסן הוא יום ההילולא של כ"ק אדמו"ר הרה"ק ר' אהרן הגדול מקרלין זצוק"ל זיע"א. הרה"ח ר' יוחנן ברמן שליט"א יקיים סעודת הילולא בבית הכנסת "בית אהרן וישראל".

ברכת מזל טוב חמה ולבבית

למשפחת הר"ר אבי וחיה רובין הי"ו

למשפחת הר"ר נחום ועדינה זלזנוב הי"ו

להולדת הבן

שיזכו לגדלם לתורה, לחופה ולמעשים טובים

ברכת ברוכים הבאים בשם ה' ברכנוכם מבית ה' להרה"ח ר' יוחנן ברמן שליט"א שזכה להחזיר עטרה ליושנה בקהילת פינסק, שבא לשהות עמנו בימי הפסח הבעל"ט.

בליל שבת האחרון התקיים השלום זכר של ר' נחום זלזנוב הי"ו בציון רבי נחמן מברסלב זי"ע בעיר אומן שבאוקראינה. המקום היה מלא אנשים שהגיעו לאומן לכבוד ר"ח ניסן. א אמת'דיקע שלום זכר.

ביום ראשון התקיימה שמחת הברית של משפחת רובין הי"ו בירושלים. שמו בישראל נקרא משה. ברוך הבא ליהודי הנוסף שהצטרף לקהילת פינסק.

פניני הפרשה

רבי דוד יצחק מן שליט"א

ויעש אהרן ובניו את כל הדברים אשר ציוה ה' ביד משה (ח, לו)

וברש"י להגיד שבחן שלא הטו ימין ושמאל, ומקורו ממש"כ בתו"כ כאן, ויעש אהרן וגו', היינו דששים ושמיים כשומעים דברים לקבל מפי משה כשומעים מפי הקב"ה.

וצ"ב דמה זה ענין לדברי התו"כ דלא מיירי על מה שלא היטו אלא על מה ששמחו בדברים שמפי משה כדברים מפי ה', עוד צ"ב במש"כ רש"י בר"פ בהעלותך (במדבר ת, ג) עמש"כ שם בעבודת המנורה ויעש כן אהרן, שבא ללמד שבחו של אהרן שלא שינה, דמ"ש שהתם כ' רש"י שלא שינה וכאן כ' שלא היטה ימין ושמאל.

וי"ל, דשינוי היינו שלא כנאמר לו, ועי"ז לא קיים את מה שנצטווה וכל שלא שינה קיים הציווי, אבל כאן דאזיל על עבודת המילואים שהיו היסוד למשכן ועבודתו, ביסוד לא סגי שלא ישנה ויעשה אחרת ממה שנאמר לו, אלא כל שהיטה ולו גם במשהו שע"ז אינו נחשב אי עשיית הציווי, מ"מ כיון שהוא יסוד הבנין כל סטי' וגם אם היא במשהו פועלת שינוי גמור בסוף הדברים, וממילא דלעשות כאשר צוה ה' ביסוד, בע"כ פירושו שלא רק שלא שינו אלא שלא היטו ימין ושמאל ועשו כאשר צוה ה' בלא הטי' כלל, ומש"ה כאן רש"י פי' דכאשר צוה היינו שלא היטו ימין ושמאל.

ולפ"ז י"ל שזוהי ג"כ הכונה בדברי התו"כ, דצ"ב לכאורה מהיכן דריש שהיו ששים ושמיים וכו', ולהמתבאר נראה דמש"כ ויעשו את כל הדברים אשר צוה ה', בע"כ הכונה שלא רק שלא שינו להיות בגדר של אינו מקיים ציווי ה', אלא שלא סטו ולו במשהו מהדברים, ע"ז ביאר התו"כ שדבר זה נעשה רק מחמת שהיו ששים ושמיים כשומעים דברים מפי משה כשומעים מפי הקב"ה, והיינו שהיתה עשייתם בגדר של נעשה ונשמע שפירושו שרצון עצמי יש בהם לעשות רצון ה', והציווי אינו אלא היכ"ת לדעת מהו רצונו ית', שבזה אין נפק"מ ע"י מי בא הציווי אחרי שמצד רצונם העצמי באה העשי' והשמחה שבה, אבל כל שהעשי' רק מחמת שכן צוה הקב"ה, יש נפק"מ אם הציווי מפי הקב"ה הוא שיש בזה שמחה יתירה ממילוי רצונו ית', או שבא ע"י אחר שאין השמחה באותה דרגה, וכיון שמבואר שלא סטו כלל, בע"כ בא הדבר משום שמצד עצמם מהותם ורצונם לעשיית דבר ה' הוא, שאם כל עשייתם רק מחמת הציווי הוא כל שאינו משנה ואינו עובר על הציווי סגי בזה, וקיום שמחת זה אינו מעשה שלא היטו מימין ומשאל, תמצא שדברי התו"כ ודברי רש"י משלימין זא"ז. דהפשט ודאי כרש"י הוא, אלא שהתו"כ למד מזה את מדרגתם בעשיה שמכח זה בא מה שלא היטו ימין ושמאל, ומדרגה זו היתה מדרגה של ששים ושמיים.

העלון מוקדש לרפואת ר' ראובן בן טובה גיטל

הלכות ברכת החמה

- א.** ברכת החמה, מברכים אותה אחת לכ"ח שנה בעת שהשמש חוזרת למקומה הראשון ששם נתלתה בימי הבריאה, והיא תחול תמיד ביום ד' בחשבון התקופות על פי שמואל.
- ב.** ברכה זו רשות היא, שאם רואה חמה מברך, ואין חיוב ללכת לראות את החמה, אך מה טוב שלא יפסיד ברה זו שהיא אחת לכ"ח שנה.
- ג.** ונוסח הברכה הוא ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם עושה מעשה בראשית. ומברכים ברכה זו בשם ומלכות.
- ד.** השנה, שנת ה'תשס"ט, זמן ברכת החמה הוא בערב פסח, יום ד' י"ד ניסן (8 באפריל) והוא תחילת מחזור ר"ז. ואין בתאריך זה כל משמעות שהיא.
- ה.** זמן ברכת החמה הוא עד סוף ג' שעות מהיום. ואם היה מעונן, אפשר לסמוך ולברך בשם ומלכות עד חצות היום.
- ו.** בכל העולם כולו מברכים ביום רביעי בבוקר, כל מקום לפי זמנו (הזמן בפינסק הוא בשעה 6:35). והנמצא במטוס וכשינחת יעבור כבר הזמן יברך כשהוא רואה את גלגל החמה.
- ז.** בלילה שקודם המצוה, יכריזו ברבים על המצוה.
- ח.** מנהג ירושלים להתפלל ביום זה שחרית בנץ החמה, ואחר קדיש תתקבל, כשגלגל החמה עלה מן האופק יוצאים ומברכים ברוב עם בכדי לקיים מצות ברוב עם הדרת מלך.
- ט.** אך מי שלא השכים להתפלל בנץ החמה, וחושש שיעבור זמן הברכה עד שיסיים תפילתו, יברך קודם התפילה. וכן אם חושש שתתכסה החמה בעבים, יקדים לברך אף קודם התפילה.
- י.** זריזין מקדימין למצוות לברוב עם, ולכן אם רואה את החמה יברך עליה אף שיודע שיותר מאוחר יהיה ברוב עם.
- יא.** אומרים מזמורי תהילים הקשורים לעניין, כגון השמים מספרים כבוד א-ל, הללויה הללו את ה' מן השמים עד חק נתן ולא יעבור והלל הגדול (תהילים קל"ו), דכל הקורא פסוק בזמנו מביא גאולה לעולם שנא' (משלי ט"ו כ"ג) ודבר בעתו מה טוב. ולאחמ"כ אומרים "א-ל אדון על כל המעשים" שמדבר על יצירת המאורות, אנא בכח ולמנצח בנגינות. ולאחמ"כ יחזרו לבית הכנסת לסיים את התפילה. יש נוהגים שלא לומר עלינו לשבח אחר ברכת החמה, ומ"מ האומר עלינו לשבח אחר ברכת החמה יש לו על מה לסמוך. ומי שנוהג לומר לא ישתחוה באמירת "ואנחנו כורעים ומשתחווים" מול השמש, אלא יטה לצד.
- יב.** כמה מנהגים יש בברכה זו, איך מברכים אותה בציבור:
- יש נוהגים ששליח הציבור מברך ברכה זו בקול רם, והקהל מברכים עמו בלחש.
 - יש שנהגו שהשליח ציבור מברך ומוציא את כל הקהל ידי חובה.
 - יש שנהגו שכל הקהל מברכים יחד.
- יש שנהגו שהש"ץ מברך בקול רם, ולאחריו מברכים כל הציבור יחד.
- יג.** אין מברכים ברכת שהחיינו על ברכת החמה, ויש שנהגו ללבוש בגד חדש ולברך עליו שהחיינו.
- יד.** אם השמש מכוסה בעבים, ואין אורים אותה, אין מברכים ברכת החמה עד שיראו את השמש, ובענן דק שרואים דרכו את השמש, אפשר לברך. וי"א דאין צריך לראות את כל השמש, ודי במקצתה.
- טו.** אם כשהשמש היתה מכוסה בעבים ברכו ללא שם ומלכות, ושו חזרה השמש לזרוח על הארץ, רשאים לחזור ולברך עליה בשם ומלכות.
- טז.** יש מי שגזר תענית במקום שלא ברכו על החמה מחמת שלא נראתה.
- יז.** אם הוא יום מעונן, ובאמצע ברכות ק"ש ראה שיצאה החמה בין העננים, וחושש שאם לא יברך מיד, יפסיד המצוה, יכול לברך בין הפרקים (ללא אמירת המזמורים ולשם יחוד), ואם אין שהות כלל יכול אף לברך באמצע הפרק, שהיא מצוה עוברת.
- יח.** הנשים גם מברכות ברכת החמה, דברכה זו היא ברכת השבח, וטוב שיעמדו ליד האנשים ויצאו מהם ידי חובה.
- יט.** קטן שהגיע לחינוך מברך ברכת החמה.
- כ.** סומא אינו מברך ברכת החמה, וראוי שיצא י"ח ע"י הש"ץ.
- כא.** מותר לברך ברכת החמה כשמסתכל בה ע"י משקפיים, ואפילו משקפיים כהות. וה"ה ברואה דרך משקפת.
- כב.** הרואה את החמה במראה אינו מברך.
- כג.** חולה יכול לברך כשהוא שוכב במיטתו ורואה את החמה דרך החלון, ומלכתחילה יפתחו את החלון. ואינו צריך לעמוד בשביל לברך.
- כד.** אונן לא יברך, דפטור הוא מכל המצוות. אך יכול לברך אחר הקבורה אם לא חלף זמן הברכה, וה"ה לכל מי שראה את החמה ולא בירך, יכול לברך כשיראנה אם הוא בתוך ג' שעות לתחילת היום.
- כה.** אבל תוך שבעה מברך ברכת החמה, ויכול לצאת מפתח ביתו בשביל לברך. אך לא יאמר את כל המזמורים הנלוים לברכת החמה. ומותר לו לברך שהחיינו על פרי חדש מחמת ברכת החמה.
- כו.** מי שיצא לברך ברכת החמה וראה לראשונה אילנות ביומי ניסן, י"א דיקדים לברך על החמה דברכת עושה מעשה בראשית תדירה טפי. וברית מילה קודמת לברכת החמה, אך אם חוששים שיעבור הזמן, יברכו קודם המילה.
- כז.** במקרה שחל ברכת החמה בערב פסח (כשנה זו, תשס"ט) ישתדלו לברך קודם זמן ביעור חמץ, שלא להיכנס לספק מה מהם קודם.
- כח.** אם חל ביר"ט מותר לברך ברכת החמה בשם ומלכות.

סיפור לשבת וחג

צרה כזו. פתאום ידע מה עליו לעשות. הוא כיוון את צעדיו לעבר ביתו של רב העיר.

רבי אליהו חיים מייזל, רבה של לודז', האזין ברוב קשב לסיפורו העגום של פסח משה. ברי היה גם לו כי כל דבריו אמת, וכי הפריץ טפל עליו עלילה נבזית. לאחר שהרגיעו, אמר לו רבי אליהו חיים: "שמע נא, בראש ובראשונה עליך למצוא עורך דין שיאות להגן עליך במשפט. לאחר שתשיג אחד כזה, אמור לו להיכנס אלי ואני כבר אשוחח עמו".

פסח משה חש הקלה מסוימת. רבי אליהו חיים נודע בפיקחותו הרבה. למחרת התייצב בבית הרב עורך דינו של פסח משה. לאחר שהסתודד שעה קלה עם רבי אליהו חיים, יצא את ביתו, מבליע חיוך מסתורי בין שפתיו.

מועד המשפט הגיע. הפריץ הפולני נתבקש להשמיע את גרסתו והוא שב בלהט על האשמותיו כנגד היהודי הנוכל, שגנב מחצית מכספו האבוד. אחריו הוזמן הנתבע להציג גם הוא את גרסתו. בקול אומלל למדי גולל את השתלשלות המאורעות, וסיפר כיצד ממוצא ישר ותם לב היה פתאום לגנב שפל. אולם נחיתותו של היהודי הפשוט מול הפריץ הנכבד וידוע השם, הייתה ברורה.

עורך דינו של פסח משה נקרא לגשת אל הדוכן ולהשמיע דברי סנגוריה על מרשו. ללא כל הקדמות הישיר עורך הדין מבט אל הפריץ. "אם כן, טוען אתה שאלפיים רובלים, ולא אלף, היו בארנקך האבוד", אמר.

"כן!", השיב הלה נחרצות.

"האם מוכן אתה להישבע על כך?", שאל עורך הדין.

"כן, הריני נשבע בכל הקדוש והיקר כי כל דבריי אמת", קפץ הפריץ ונשבע. כעת נסתיימה תביעתו של הפריץ גם בשבועה, דבר שאמור היה לחזק את מהימנותה.

עורך הדין פנה אל השופטים: "רבותי המכובדים, עומדים אתם לפני בעיה אמיתית. מצד אחד, אי אפשר להטיל ספק במהימנותו של הפריץ הנכבד; במיוחד לאחר שנשבע על כך בכל הקדוש והיקר. מצד שני, אם אכן נטל מרשי לכיסו מחצית הסכום, מדוע לא נטל כבר את כולו? רמאי לא היה מחזיר אלף רובלים. אין כל ספק, כי נכונים גם דבריו שלו, ולפיהם לא נמצאו בארנק אלא אלף רובלים. נראה לי כי הפתרון פשוט למדי. הארנק שמצא היהודי איננו הארנק שאיבד הפריץ!".

פניו של הפריץ האדימו והחווירו חליפות. ניכר היה בו כי חש בעומק הבור שכרה לעצמו. לאחר התייעצות קלה פסקו השופטים, כי אכן אי אפשר להעלות על הדעת שהפריץ נשבע לשקר, ונראה שהארנק שמצא היהודי איננו ארנקו של הפריץ. לפיכך, קבעו השופטים, על הפריץ להחזירו ליהודי...

המודעה שהופיעה באותו בוקר בעיתון היומי של לודז' הייתה עד מהרה לשיחת היום: "פריץ פלוני איבד אתמול את ארנקו, בשעה שנסע במרכבתו בחוצות העיר. המוצא הישר יבוא על שכרו ויקבל מאה רובלים". הכול הבינו, שאם הפריץ מוכן להעניק מאה רובלים על החזרת האבדה, ברור שיש בארנק הון רב.

באותו בוקר חזר ר' פסח משה מתפילת שחרית בבית הכנסת. הוא היה יהודי פשוט שהשתכר למחייטו מעבודות מזדמנות. משפחה של עשר נפשות הייתה לו, אך הם התרגלו לחיי הדחק ומעולם לא התאוו לחיי עושר ורווחה. הוא כבר היה די קרוב לביתו, כאשר הבחין בחפץ כהה המוטל בצד הדרך. הוא התכופף וראה לפניו ארנק מהודר, גדוש כולו בשטרות כסף. חיש מהר הכניס את הארנק לכיסו, מחשש עינא בישא...

רק בביתו העז להוציא את הארנק מכיסו. בידיים רועדות שלף מתוכו חבילת שטרות עבה. בעיניים בורקות החל למנותם, ונוכח כי לפניו אלף רובלים! מעודו לא ראה סכום כזה בבת אחת. דמיונותיו החלו מפליגים הרחק ובעיני רוחו כבר ראה את עצמו גביר בעמיו. אולם עד מהרה חזר לעולם המציאות. הרי מישהו איבד את הארנק שבו נתון הכסף הזה, ועליו להשיבו לו.

לפתע הלמה בראשו המחשבה: הפריץ! ללא ספק זהו ארנקו האבוד של הפריץ, אשר הבטיח מאה רובלים תמורת השבתו לו. מאה רובלים! גם הם סכום דמיוני בעיני פסח משה.

ברגליים קלות מיהר אל ביתו של הפריץ. הפריץ חטף את הארנק מידו ועל פניו נח חיוך מאושר. הוא שלף את השטרות והחל למנותם. בתוך כך העיף מבטים בוחנים לעבר היהודי העלוב שלפניו. האם בגינו יצטרך להפסיד מאה רובלים? הוא סיים למנות את השטרות ונוכח כי אף רובל אחד לא חסר. אולם מוחו כבר תיחבל תחבולה.

בקול זועף וחמור הרעים על היהודי: "היכן הם אלף הרובלים הנוספים שהיו בארנקך?". פסח משה ההמום, לא האמין למשמע אוזניו. הוא ציפה לתשבחות, ובעיקר ייחל לשכר שהתחייב הפריץ להעניק למשיב האבדה. במקום זה מצא את עצמו מואשם בגנבה!

היה ברור לו כי העלילה של הפריץ לא נועדה אלא לפוטרו מהבטחתו. אבל דבריו נפלו על אוזניים ערלות. הפריץ שב על תביעתו לקבל את אלף הרובלים ה'חסרים'. רועד מאימה סולק פסח משה מבית הפריץ, כשהפריץ מודיע לו כי ימצה עמו את הדין על ספסל הנאשמים.

מבולבל ונבוך שוטט פסח משה בחוצות לודז'. עוד לא הספיק לעכל את מזלו הטוב שהמציא לו את האבדה, והנה נחתה עליו

סיפור לשבת וחג

אליהם את חיובו. אחר כך חלב אחת מהן בכוס חלב טרי, סינן את החלב והגישו במאור פנים לאורחו. התיישב לשולחן ופתח בפני אורחו את סגור ליבו, דבר שלא עשה מעודו וסיפר:

"לפני כעשר שנים נפטרה רעייתי ז"ל ע"ה, היא הייתה אישה צנועה וצדקנית, בעלת חסד. המצוה העיקרית שבה דבקה היא מצוות ביקור חולים, לא הייתה חולה שלא הייתה פוקדת אותה לבקרה והגישה לה סיוע ככל האפשר, גם יולדת ענייה קיבלה ממנה עזרה ואף מנה חמה. לאחר פטירתה באה אלי בחלומי באחד הלילות וסיפרה לי מהי עוצמתה של עשיית חסד עם הזולת, ומה רב השכר והזכות לעשות חסד עם כל יהודי.

סיפרה על כל הנשמות אשר עזרה להם, שהם באים ומליצים טוב בעדה על שעזרה להם ומטים את הכף לזכותה. כל טובה שעושים ליהודי נחשבת מאוד בשמים. לכן, המליצה לי בחום כי מאחר ואני יהודי תם ופשוט ואיני יודע לימוד ספר, אעסוק במעשי צדקה וחסד, והזהירה אותי כי אעשה מעשי בסתר מבלי שידע עליהם איש. ואכן, שמעתי לעצתה ובכסף שהרווחתי במקצוע הסבלות קניתי ארבעה עיזים ואני מאכילם באוכל משובח כדי שיניבו חלב טוב ובריא. את העיזים אני חולב ואת חלבן תורם לעניים, לחולים, לילדים רכים ולילודות. והקב"ה, שהוא רופא כל בשר, עוזר והחלב מבריא חולים ומחזק את השותים אותו".

ואם תשאל מה הביאני לספר לך ולשטוח בפניך את סיפורי, אומר לך כי בלילה האחרון באה אלי רעייתי ע"ה. בחלומי אמרה לי כי למחר אפגוש יהודי אשר יבקש כוס חלב עז חם, אזמין אותו לביתי ואספר לו על מעשי, כי על ידו תבוא לי ברכת טוב". סיים הירשל את סיפורו אשר ריתק עד מאוד את ר' ישראל הצעיר. כעת הבין הבעל שם טוב הקדוש מה פשרו של האור הגדול הנמשך על יהודי זה, מעשי הצדקה וחסד עומדים לו ומלווים אותו בכל צעד ושעל. מאותו יום ואילך צירפו הבעל שם טוב הקדוש אל חבורת הצדיקים נסתרים, למדו מתורתם והטעימו מטעמם, כך עלה והתעלה בתורה ובעבודת ה' שלב אחר שלב, אך גם אז לא הפסיק ממעשי החסד שליווהו עד יומו האחרון.

אם כך שכרה ומעלתה של מצוות החסד, על אחת כמה וכמה בחסד הנעשה עם בני ביתו – שעניי ביתך קודמים, ועל אחת כמה וכמה החסד הנעשה בהצלת נשמות – על ידי הפצה וקירוב רחוקים לאבינו שבשמים.

יהי רצון שנזכה להרבות במצוות החסד ברוחניות ובגשמיות, עם בני ביתנו ועם זולתנו ועל ידי זה נזכה לגאולה השלמה, במהרה בימינו אמן.

"הירשל ציג", כך כינו אותו בני העיירה, את הירש צבי החלבן שהיה במקצועו גם סבל.

וזאת למה?!

'הירשל' זהו שמו הפרטי. הירש, פירושו צבי (באידיש). 'ציג', פירושו עז (באידיש).

ומדוע כינוהו בשם זה?

אלא שארבעה עיזים היו לו להירש, שבהם היה משקיע הרבה מפרנסתו. אך למה נהג כך? אין איש ידע את סודו. דבר אחד ידעו בני העיירה כי 'הירשל ציג' התאלמן מאשתו לפני כעשר שנים, נותרו לו שני בניו היחידים. הוא עצמו עמל שעות מספר כל יום בעבודת הסבלות למען פרנסתו, פרנסת שני בניו שבישיבה ופרנסת ארבעת העיזים, וחי לו את חייו בשקט ושלווה בבקתה דלה ועלובה שבקצה העיירה.

גם כאשר ראו אותו אנשי העיירה כשנושא הוא את משאו בעבודת הסבלות, שלחו לעברו את קריאותיהם: "הירשל ציג שא

משאך לשלום", "הירשל ציג דרכך לשלום". והוא היה עונה לעומתם בסבלנות ואהבה: "ברוכים תהיו" וממשיך בדרכו שלו.

יום אחד הגיע לעיירה אחד מהצדיקים הנסתרים. באותו זמן היה נוהג לכנס סביבו יהודים תמימים ופשוטים ללמדם תורה ודרך מוסר. היה זה רבי ישראל הבעל שם טוב הקדוש כשהיה עוד בתחילת דרכו ובהסתרה גמורה. משהגיע לעיירה ברוד, עיירתו של 'הירשל ציג', פנה לעבר השוק, שם אסף קבוצת יהודים ולימדם דעת. לפתע צדו

עיניו דמות יהודי הנראה כסבל ונושא את משאו הכבד בדומיה. אך הבעל שם טוב הקדוש, בעניו הקדושות ראה מראה נוסף שאיש בלעדיו לא ראהו, מעל ראשו של 'הירשל ציג' האיר עמוד אור זך ובהיר. ר' ישראל הצעיר נמשך אחרי אותו מראה ורצה מאוד להכירו מקרוב ולהתחקות אחר עקבותיו. "ודאי זהו אחד מהצדיקים הנסתרים" הרהר בינו לבין עצמו בעוד שהוא עורך תפילה חרישית לריבון עולם שיגלהו פשרו של יהודי זה ופשר האור המאיר מעל לראשו.

לאחר שלשה ימים בהם ניסה הבעל שם טוב הקדוש להתחקות על עקבותיו, פנה אל הירשל ציג וביקשו: "שלום עליך רבי יהודי, צמאה נפשי לכוס חלב עיזים חם וטרי, שמעתי כי אוכל לרכוש אצל כבודך". עניו של הירשל אורו למשמע הבקשה והוא פנה במאור פנים אל המבקש: "בשמחה ובטוב לבב, יבוא כבודו בצל קורתי וירוהו צימאונו בחלב עיזים ללא כל תשלום ותמורה".

כך פנו השניים אל עבר בקתתו העלובה של הירשל אשר ניצבה בקצה העיירה. אך פתח את ביתו הירשל ואת פניו קדמו ארבעת העיזים המחכות לשובו של אדונם, ניגש אליהם, ליטפם וחיך

סיפור לשבת וחג

הקצב התנצל: "חג היום, ואינני מוכן להפר את ליל ה'סדר'. הרי ליל שימורים הלילה, ואנו מובטחים מכל רע..."

השלושה ניסו לדבר על לב בני הבית, להסביר את הסכנה שלתוכה הם מכניסים את עצמם. אך הקצב ומשפחתו היו איתנים בביטחונם בה'. "אתם עשו כרצונכם", השיבו לשליחים, "אנו נשארים כאן ומשליכים את יהבנו על הקב"ה".

הכוננות הייתה בשיאה, כאשר הגיחו ראשוני השודדים, מתגנבים כחתולי לילה אל העיר. כל הבתים היו חשוכים. רק בית אחד היה מואר - ביתו של הקצב. לשם פנו השודדים.

מתוך הבית נשמע קול שירה עריבה. היה בה, בשירה, משהו שעצר את הכנופיה מלפרוץ אל הבית. מנהיג השודדים ועוזרו התקרבו בשקט אל החלון והציצו פנימה.

מחזה שלא מן העולם הזה נגלה לעיניהם. ליד שולחן מכוסה מפה צחורה, ישב אהרן ניר כמלך של ממש. לפניו, על השולחן, כלי כסף, צלחות וגביעים, וסביב השולחן יושבים אשתו, הדורה

כמלכה, והבנים והבנות, כנסיכים ונסיכות. פני המסובים הקרינו רוחניות גבוהה, כל כולם שקועים בשירה, משוחררים לחלוטין מכל טרדות של חולין.

מנהיג השודדים התרשם עד עמקי נפשו מהמראה שראה. נדמה היה לו שאין אלה בני אדם, אלא מלאכי שמים. "אנו עוזבים עיירה זו!", לחש לעוזרו והתרחק מהחלון. זה פרש את זרועותיו בחוסר אונים, והלך אחר מפקדו.

השניים חזרו אל הכנופיה, שחיתכה להם בקוצר רוח. כשהגיעו, קרא מנהיגם בקול גדול: "היהודים שוב הפעילו נגדנו את מעשי הכישוף שלהם... אם לא נעזוב את המקום מיד, נהיה אבודים לנצח!".

כהרף עין עלו השודדים המבוהלים על סוסיהם ונסו מהמקום. כעבור דקה לא נותר איש מהם בתחום העיירה. לכל ההתרחשויות היו עדים שני סיירים, שנשלחו מטעם הגביר לעקוב אחר צעדי השודדים. הם שבו לבית הגביר ודיווחו על כל מה שהתרחש ועל מנוסת התוקפים. הכול יצאו מהבית הנצור ובאו אל בית הקצב.

הקצב ובני ביתו עדיין ישבו ליד שולחן ה'סדר'. הם לא ידעו כלל על מה שהתרחש מאחורי חלון ביתם. לא שמעו את בוא השודדים, ולא ידעו על הסתלקותם. חשבו לתומם, שהאנשים באו לאחל להם חג שמח...

הגביר סיפר להם את דבר נס ההצלה ואמר: "אכן, צדקתם, ליל שימורים הוא הלילה הזה ולא ינום ולא יישן שומר ישראל".

השנה התר"ח (1848 למנינם), ואירופה בלהבות. צרפת מוכרזת רפובליקה; שווייץ מאמצת לה חוקה נאורה; לאומנים בהונגריה ובבוהמיה מבקשים עצמאות; הפרלמנט בפרנקפורט מבקש להחיל על גרמניה חוקים ליברליים, ומחוללי הקומוניזם כותבים את המניפסט הקומוניסטי. משטרים מתחלפים, וכבכל זמן, בשעה שמסגרות-חיים מתפרקות, שמים להם הגויים את היהודים כשעירים לעזאזל וקרבנות נוחים להתנפלות, שוד וביזה. ובתוך כל אלה, היהודים מתכוננים לקראת חג הפסח כמימים ימימה. גם בעיירה מ' בחבל אלזס שבגרמניה, ההכנות לקראת הפסח בעיצומן. הבתים כבר נקיים כמעט מכל פירור חמץ. פה ושם עולה ניחוח תבשילי ה'סדר'. בגדי החג מצפים ללובשיהם. ילדים נרגשים משחקים בחוצות. אמנים וסוחרים עושים מלאכתם בעליזות. מחר ייכנס הפסח, ויהודי העיירה כבר טועמים קורטוב של חירות ונוטלים מטעמו של חג.

ולפתע, קולות מבוהלים נשמעים מכיוון הרחוב הראשי של העיירה: צניפת סוסים, חריקת יצולים, צעקות אנשים, ובני העיירה נאספים סביב עגלה שבורה, לשמוע מה קרה. "היינו בדרכנו לעיירה", מספרים נוסעי העגלה ההמומים, "כאשר הותקפנו על ידי כנופיית שודדים, קרוב למאתיים מספרם. טוב שהמטען שלנו כלל, בין שאר המצרכים לחג, גם בקבוקי יין רבים. השודדים החלו מיד לשתות לשוכרה, וכך יכולנו להימלט... אבל שמענו אותם אומרים זה לזה, שמחר יתקפו את העיירה, ואז ממילא הכול יהיה שלהם".

"יש לפנינו שעות אחדות כדי להתכונן לקראתם", הוסיף העגלון. "כאשר עזבנו אותם היו שיכורים כלוט, אבל לאחר שיתפכחו, אין ספק שיגיעו לכאן".

המתח הגיע לשיאו כאשר התאספו הכול לתפילת המנחה. קשה להתרכז בתפילה. מבקשים את ישועת ה', והחרדה גוברת. לאחר התפילה קם גביר העיירה, איש מעשה רוב תחבולות, ופנה אל הנאספים: "ביתי ניצב במבואות העיירה וחזק כמבצר. בואו, נתאסף אצלי. כל אחד יביא עמו קלשון, גרזן או מכוש. כשיגיעו השודדים לפאתי העיירה, יצטרכו לעבור ליד ביתי. נחכה שם לתוקפים, ואולי נצליח להילחם בהם ולהבריחם".

התעודדו האנשים. הלכו לבתיהם, ועד מהרה חזרו לבית הגביר, חמושים בכלים שונים, וחיכו לבאות.

הלילה חלף, הגיע היום הבא. כל הגברים מכוונסים, חמושים, בבית הגביר, חוץ מאחד - אהרן ניר הקצב. חיכו עד הערב, וכאשר בושש, הלכו לביתו שלושה אנשים, לברר מדוע לא בא.

עמדו בפתח ביתו של ר' אהרן, ונדהמו למראה עיניהם. יושב האיש בחברת משפחתו, כאילו לא אירע דבר, ועורך את ה'סדר'.

מ.ר.ר. מערכות תוכנה בע"מ
Software Systems Ltd.

מאחלת לכל קהילת פינסק פסח כשר ושמח

11 Naiman st. Jerusalem 97450 Israel

T: 972-2-585-0507 F: 972-2-584-9517

iaacov@krs.co.il

סיפור לשבת וחג

הקודש וכשנפתח - שלף במהירות את בקבוק היין וקרא בתרועת ניצחון: "הנה! זהו הדם שבו משתמשים היהודים למטרותיהם האפילות!"

השליט נטל את הבקבוק, חלץ את הפקק והריח. ארשת תימהון נראתה על פניו. הוא משך בכתפיו והחזיר את הבקבוק למומר כאינו מבין מה הלה רוצה ממנו.

המומר הריח אף הוא. אין ספק, הבקבוק הדיף ריח טוב של יין טרי. פניו חוורו, ברכיו פקו. "אני לא מבין, לא מבין", מלמלו שפתיו.

השליט הביט בו בעיניים שאינן מבשרות טובות. "אני דורש ממך הסבר על מה שקורה כאן", הרעים עליו בקולו. המומר נפל לרגלי השליט והתחנן על נפשו. "רצייתי קצת להתל ביהודים הכופרים, אבל אלוקיהם עשה להם נס", ייבב.

"איזה עלילה שפלה טפלת על היהודים!", רתח השליט מזעם. "שמת אותי ללעג ולקלס לעיני כול! תלו מייד את בן הבלייעל", פקד על חייליו.

השליט התנצל באוזני ציבור המתפללים על ההתנפלות הגסה. הוא הבטיח שיותר לא ילך שולל אחר דברי עלילה. אם יבוא מישהו שידבר סרה ביהודים - יותו ראשו בלי חקירות ודרישות. כפיצוי על הצער והביזיון שנגרם ליהודים, פטר את כל הקהילה מתשלום מיסים למשך כל השנה הקרובה.

במוצאי אותה שבת לא נערכה הבדלה בבית הכנסת. בקבוק היין הפך ליין נסך לאחר שנגעו בו ידי הגויים. כשסיפר השמש לרב על הדרך הפלאית שבאמצעותה שמר הקב"ה על צאן מרעיתו, תיקן הרב תקנה ששוב לא יכניסו לבית הכנסת יין כלל. מאז לא עשו עוד לא קידוש ולא הבדלה בבית הכנסת.

יהודי ירושלים ידעו לספר עוד שנים רבות, כיצד בא רבי יהודה החסיד אל השמש הזקן בחלום, כדי להתריע על האסון ולהציל את הקהילה היהודית מפגיעה.

בבית הכנסת הישן, על שם רבי יהודה החסיד, בעיר העתיקה בירושלים - המכונה 'החורבה' - היו נוהגים פעם לערוך קידוש בכל ליל שבת והבדלה בצאתה. מנהג זה בוטל בגלל מעשה שהיה. בירושלים חי מומר אחד, יהודי שהמיר את דתו והפך מוסלמי. הוא שנה מאוד את אחיו היהודים ושש על כל הזדמנות להתנכל להם.

לקראת חג הפסח החליט הלה להעליל על כל היהודים 'עלילת דם'. הוא ידע שמדי יום שישי, לפני הדלקת הנרות, מביא השמש לבית הכנסת בקבוק יין אדום ומניחו בארון הקודש. עובדה זו הולידה במוחו האפל את תוכנית המזימה.

בליל שבת, לאחר שהיהודים עזבו את בית הכנסת ופנו איש לביתו לערוך את סעודת השבת, התגנב המומר לבית הכנסת. בצעדים מהירים ובטוחים פנה לעבר ארון הקודש. אחרי דקות ספורות חמק מבית הכנסת כשבידו בקבוק יין אדום. בארון הקודש השאיר בקבוק אחר, מלא אף הוא בנוזל אדום - דם!

שמח וטוב לב הגיע לביתו, כשהוא בטוח בהצלחתו. בעיני רוחו כבר ראה את האסון הכבד שהמיט על היהודים, וגם את השכר ההגון שיעניק לו השליט הטורקי.

אך שומר ישראל לא ינום ולא יישן. בליל שבת, בשעה שהכול נמו את שנתם, ראה השמש הזקן של בית הכנסת בחלומו מחזה שהשאירו רועד מהתרגשות. איש זקן, בעל פנים מאירות, הופיע בחלומו וקרא לעברו: "קום! בית הכנסת בוער! רוץ לכבות את הדליקה!"

החלום נראה היה כה מוחשי, עד שהשמש קפץ ממיטתו בבהלה ורוץ במהירות לעבר בית הכנסת. שמחתו הייתה רבה כשנוכח שבית הכנסת עומד יציב על תילו ואין זכר וסימן לשריפה כלשהי. "חלומות שווא ידברון", אמר בליבו. אך מכל מקום החליט להיכנס לבית הכנסת ולבדוק אם הכול כשורה. תחושה בלתי ברורה בליבו לא הניחה לו לשוב מיד על עקביו.

השמש נכנס לבית הכנסת הריק והדומם, הביט כה וכה, ונראה היה לו כי הכול עומד על מקומו. כשעמד כבר לעזוב את בית הכנסת הבחין לפתע, כי הפרוכת של ארון הקודש מוסטת קימעא. "מוזר", חלף הרהור במוחו. "הן אני עצמי יישרתי אותה בטרם נעלתי את שערי בית הכנסת".

בצעדים מהירים ניגש אל ארון הקודש ופתחו. הרגשת הקלה הציפה את ליבו. ברוך השם, כל ספרי התורה נמצאים במקומם, כפי שהשאירם ביום האתמול. "סתם דמיונות", חשב השמש וכבר רצה לסגור את הארון, כאשר נפל מבטו על בקבוק היין. מבלי משים נטל את הבקבוק בידו, חלץ את הפקק ו...הריח.

אימה נוראה שיתקה את איבריו. מהבקבוק שהיה אמור להכיל יין לקידוש ולהבדלה נדף ריח מחריד של דם!

בחושיו הבריאים הבין השמש כי נרקמת כאן איזו עלילה נוראה. הוא סילק את הבקבוק ורוץ במהירות לביתו להביא בקבוק אחר של יין, אותו הניח בארון הקודש כהרגלו. עתה שב לביתו רגוע. בשבת בבוקר, בשעה שציבור המתפללים עמד בעיצומה של קריאת התורה, נשמע שאון מוזר מכיוון הכניסה לבית הכנסת. לפתע התפרץ המומר לבית הכנסת ובעקבותיו פלוגת חיילים מזוינים בלויית השליט המקומי.

חרדה אחזה בכל הקהל! השליט ציווה על המתפללים לא לזוז איש ממקומו, ולחייליו הורה לערוך חיפוש מדוקדק בכל בית הכנסת. תוך כדי החיפוש הוביל המומר את החיילים לעבר ארון

זמני החג בפנינסק:

ערב פסח

נץ החמה: 6:34

סוף זמן ברכת החמה: 9:01

סוף זמן אכילת חמץ: 10:27

סוף זמן ביעור חמץ: 11:52

יום טוב ראשון

הדלקת נרות: 19:43

מנחה עיר"ט: 19:50

שחרית יום א' וב': 9:30

מנחה יום א' וב': 19:50

שבת חול המועד

הדלקת נרות: 19:47

שחרית: 9:15

מנחה: 19:50

יציאת השבת: 21:06

שביעי של פסח

הדלקת נרות: 19:54

מנחה עיר"ט: 20:00

שחרית יום א' וב': 9:15

מנחה יום א' וב': 20:00

יציאת החג: 21:15